

Seat No. : _____

NO-125

November-2025

B.A., Sem.-III

**DSC-C-POL-233 : Political Science
(Basic principles of Democracy)
(NEP 2020)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ લોકશાહી વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

અથવા

1. પ્રત્યક્ષ લોકશાહીના સાધનોની ચર્ચા કરો.

2. સરકારના શ્રેષ્ઠ પ્રકાર તરીકે લોકશાહીનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

2. જીવન જીવવાની પ્રણાલી તરીકે લોકશાહી સમજાવો.

3. નોંધ લખો :

(1) આર્થિક લોકશાહી

(2) સામાજિક લોકશાહી

અથવા

3. બહુમતી શાસનની મર્યાદાઓ વર્ણવો.

4. રાજકીય સત્તાના પાયા તરીકે ઈચ્છા કે સંમતિના ખ્યાલને સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

4. સહિષ્ણુતાનો ખ્યાલ વિગતે સમજાવો.

NO-125

1

P.T.O.

5. સાચુંકે ખોટું લખો : (કોઈપણ દસ)

- (1) ન્યાયીપણું એ લોકશાહીનું મૂલ્ય છે.
- (2) બંધારણીય સરકાર એ લોકશાહીની લાક્ષણિકતા છે.
- (3) પ્રતિનિધિને પાછો બોલાવવાનો હક પ્રત્યક્ષ લોકશાહી સાથે સંકળાયેલ નથી.
- (4) લોકશાહી એ માત્ર સરકારનો પ્રકાર જ નહીં, પરંતુ તે જીવનરીતિ છે.
- (5) રાજ્ય એ અનિવાર્ય અનિષ્ટ છે.
- (6) વ્યક્તિવાદી વિચારસરણી રાજ્યવિહીન સમાજના ખ્યાલને રજૂ કરે છે.
- (7) સામાજિક લોકશાહી વગર રાજકીય લોકશાહી અધૂરી છે.
- (8) બહુમતી સાચી હોવાનો સંભવ વધારે છે.
- (9) બહુમતીનો અને સર્વાનુમતીનો ખ્યાલ બંને એક જ છે.
- (10) ઈચ્છા કે સંમતિના પાયા સિવાય લોકશાહીતંત્રની કલ્પના કરવી મુશ્કેલ છે.
- (11) ભ્રાતૃભાવનામાં જ સહિષ્ણુતાનો ખ્યાલ અભિપ્રેત છે.
- (12) લોકશાહી અને કાયદાના શાસનને કોઈ લેવા દેવા નથી.

Seat No. : _____

NO-125

November-2025

B.A., Sem.-III

**DSC-C-POL-233 : Political Science
(Basic principles of Democracy)
(NEP 2020)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the difference between direct and indirect democracy.

OR

1. Discuss the means of direct democracy.

2. Evaluate the democracy as a Best form of government.

OR

2. Explain the democracy as a way of life.

3. Write notes :

(1) Economic democracy

(2) Social democracy

OR

3. Describe the limitations of Majority Rule.

4. Clarify the concept of will or consent as the basis of political power.

OR

4. Explain the concept of Tolerance in detail.

NO-125

3

P.T.O.

5. Write true or false : (Any **ten**)

- (1) Fairness is a value of democracy.
 - (2) Constitutional government is a characteristic of democracy.
 - (3) Right to recall is not associated with direct democracy.
 - (4) Democracy is not merely a form of government, but it is also a way of life.
 - (5) State is a necessary evil.
 - (6) Individualistic Ideology presents the concept of stateless society.
 - (7) Without social democracy, political democracy is incomplete.
 - (8) The majority is more likely to be right.
 - (9) The concept of majority and Unanimity are the same.
 - (10) It is difficult to imagine democracy system without the basis of will or consent.
 - (11) The concept of Tolerance is embodied in brotherhood itself.
 - (12) Democracy and the rule of Law have nothing to do with each other.
-